

81

ET-TEKVIR / PRESTANAK SJAJA
OBJAVLJENA U MEKI, IMA 29 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ① وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ② وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ③
 وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ⑤ وَإِذَا الْبِحَارُ
 سُيِّرَتْ ⑥ وَإِذَا الْفُجُورُ رُجِبَتْ ⑦ وَإِذَا الْمَاءُ دَدُهُ سُبِكَتْ ⑧
 بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ⑨ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ⑩ وَإِذَا السَّمَاءُ كُفِطَتْ ⑪
 وَإِذَا الْجِبَالُ سُعِّرَتْ ⑫ وَإِذَا الْجِبَّةُ أُرْفِلَتْ ⑬ عَمِلَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ⑭

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"

"Kada se Sunce smota i izgubi sjaj", /1/ "i kada zvijezde popadaju", /2/ "i kada se planine pokrenu" /3/ "i kada steone kamile bez pastira ostanu" /4/ "i kada se divlje životinje saberu", /5/ "i kada se mora vatrom napune" /6/ "i kada se duše s tijelima spoje", /7/ "i kada živa sahranjena djevojčica bude upitana" /8/ "zbog kakve krivice je umorena!" /9/ "i kada se listovi razdijele", /10/ "i kada se nebo ukloni" /11/ "i kada se Džehennem raspali" /12/ "i kada se Džennet približi", /13/ "svako će saznati ono što je pripremio." /14/

Imam Ahmed od Ibn-Omera prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je:/581/ 'Ko želi vidjeti kako izgleda Sudnji dan, kao da ga očima gleda, neka prouči: **'Kada Sunce izgubi sjaj', 'Kada se nebo rascijepi'** i **'kada se nebo rascijepi!'**" Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

"Kada Sunce smota i izgubi sjaj." Riječ znači: saviti se, krajevi ili dijelovi nečega jedni prema drugima. Otuda se ona koristi u značenju "smotati turban" ili "skupiti haljine." Ovdje riječ znači: sastaviti, smotati i baciti, a kad se ovako uradi sa Suncem, ono će izgubiti sjaj. El-Buhari navodi hadis koji Ebu-Hurejre prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., u kome stoji: /582/ "Sunce i Mjesec na Sudnjem danu će izgubiti sjaj."

"...i kada zvijezde popadaju", tj. kada popadaju i razaspu se, kako Uzvišeni u drugom ajetu kaže: **"...i kada zvijezde popadaju." (82: 2)**

"...i kada se planine pokrenu", tj. kada nestanu tamo gdje su bile i u prašinu se pretvore, ostavljajući iza sebe zemlju ravnom ledinom.

"...i kada steone kamile bez pastira ostanu", tj. kada ih njihovi vlasnici zapostave i kada ljudi ne budu imali vremena da o njima vode brigu, niti da se njima koriste, iako su prije toga bile nešto najvrednije što su mogli posjedovati. Ovo će biti usljed straha i užasa od nastupanja Sudnjeg dana. Pod izrazom / "el-i'šar" misli se na steone kamile u desetom mjesecu. Ni jedan od učenjaka ne navodi da se pod ovim izrazom podrazumijeva išta drugo. Allah najbolje zna!

"...i kada se divlje životinje saberu", tj. sakupe, kako Uzvišeni na drugom mjestu kaže:

"Sve životinje koje po Zemlji hode i sve ptice koje na krilima svojim lete svjetovi su poput vas - u Knjizi Mi nismo ništa izostavili - i sakupit će se poslije pred Gospodarom svojim." (6:38) Ibn-Abbas kaže: "Sve će se sakupiti, čak i mušice." **"...i kada se mora vatrom napune"**, tj. zapale.⁴ Ibn-Džerir prenosi da je Ali ibn Ebi-Talib upitao nekog jevreja gdje je Džehennem pa mu je odgovorio: "U moru." Na to je on rekao: "Mislim da je samo istinu rekao."

Ibn-Abbas i više drugih rekli su da će Allah na mora⁵ poslati vjetar sa zapada pa će ih zapaliti i pretvoriti u rasplamsalu buktinju. O ovome je bilo govora kod tumačenja ajeta **"...i mora napunjenog" (52:6).**

"i kada se duše s tijelima spare." Mudžahid kaže da će se ljudi sličnih osobina sastati. Za ovakvo mišljenje opredjeljuje se i Ibn-Džerir. Tačno je ono što se prenosi od Ibn- Abbasa da će se duše spariti sa tijelima.⁵ Zato je Uzvišeni i rekao: **"...i kada se duše s tijelima spare."** Ibn-Abbasovo mišljenje dijele i Ebu el-Alije, Ikrime i Seid ibn Džubejr eš-Ša'bi. El-Hasan el-Basri kaže: "Tj. kada se spare s tijelima."

"...i kada živa sahranjena djevojčica bude upitana zbog kakve krivice je umorena!" Pod riječi: /"el-mevudetu" misli se na djevojčicu koju su u predislamskom periodu (džahilijetu) živu sahranjivali u zemlju iz mržnje prema ženskoj djeci. Ovako živa sahranjena djevojčica na Sudnjem danu bit će upitana zbog kakvog je grijeha ubijena da bi se priprijetilo njenom ubici. Ako će, dakle, biti bitan onaj kome je nanescena nepravda, kako li će biti pitan onaj ko je nasilje činio? Ibn-Abbas kaže da riječ /"suilet" znači da će tražiti da se kazni onaj ko je prolio njenu krv. Abdurrezzak od Omera ibn el-Hattaba u vezi riječima Uzvišenog: **"...i kada živa sahranjena djevojčica bude upitana"**, navodi da je rekao: /583/ "Kajs ibn Asim došao je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslanice, u džahilijetu sahranio sam osam živih djevojčica.'" Poslanik mu je rekao: "Oslobodi za svaku po jednog roba!" On je rekao: "Allahov Poslanice, ja sam vlasnik deva." "Onda, ako hoćeš, za svaku od njih pokloni po jednu devu!", rekao je." **"...i kada se nebo ukloni."** Ed Dahhak kaže: / "kušitat"

* Objavljena nakon sure "El - Mesed."

⁴ Allah, dž.š., u morima je stvorio zapaljivu materiju, putasij.

⁵ I ja dajem prednost Ibn - Abbasovom mišljenju.

znači ukloniti se i nestati. **"...i kada se Džehennem raspali."** Es-Suddi kaže: "usije i ražari."

"...i kad se Džennet približi", dženetlijama. **"...svako će saznati ono što je pripremio."** Ovo je odgovor na sve gornje ajete, tj. kad se sve ovo desi, tada će svako saznati šta je uradio i pripremio. U tom smislu Uzvišeni na drugim mjestima kaže:

"Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio, poželjet će da se između njih i njega nalazi udaljenost velika." (3:30)

Ibn Ebi-Hatim od Zejd ibn Eslema prenosi da je njegov otac rekao: "Kad je objavljeno:

'Kada Sunce sjaj izgubi', kad je došao do:

'...svako će saznati ono šta je pripremio', Omer je rekao: "Ovo je najrječitiji govor!"

فَلَا أَقْسِمُ بِاللَّحْنِ ۖ إِنَّمَا كُنَّ نَسْمًا ۖ وَآلِئِكَ لَإِذَاعَسَّ ۖ
وَالصُّبْحِ إِذْ أَنْفَسَ ۖ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۖ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي
الْعَرْشِ مُكِينٍ ۖ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۖ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۖ وَقَدْ
رَأَاهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ۖ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۖ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ
شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۖ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۖ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۖ
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۖ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ۖ

"I kunem se zvijezdama, koje se skrivaju", /15/ "i koje se kreću i iz vida gube", /16/ "i noći kad ona veo spušta", /17/ "i zorom kad diše" /18/ "Kur'an mi je, zaista, kazivanje izaslanika plemenitog", /19/ "moćnog, od Gospodara Arša cijenjenog." /20/ "Kome se drugi potčinjavaju, tamo pouzdanog!" /21/ "A drug vaš nije lud": /22/ "on ga je na obzorju jasnom vidio" /23/ "i, kada je u pitanju Objava, on nije škrt" /24/ "i Kur'an nije prokletog šejtana govor", /25/ "pa kuda onda idete?" /26/ "Kur'an je samo pouka svjetovima", /27/ "onome od vas koji hoće da je na pravom putu", /28/ "a vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!" /29/

Od Alije, r.a., prenosi se da je u vezi sa riječima Uzvišenog:

"I kunem se zvijezdama, koje se skrivaju, koje se kreću i iz vida gube", rekao: "To su zvijezde koje se skrivaju danju i povlače noću." **"...i noći kada ona veo spušta"**, tj. kada se mrak zgusne. Hoće se reći: kada nastupi. Kao da se zaklinje noći i njenom tminom kad nastupi i zorom i njenim bjelilom kad svanjava, kao što Uzvišeni kaže:

"Tako mi noći kad tmine razastire, i dana kad svane." (92:1-2) "...i zorom kad diše", tj. kad se zabijeli i nastupi.

"Kur'an mi je, zaista, dostavljanje izaslanika plemenitog", tj. ovaj Kur'an je, zaista, dostavljanje od izaslanika plemenitog, tj. odabranog meleka Džibrila, a.s.,

"moćnog", kako Uzvišeni kaže:

"Uči ga jedan ogromne snage, razboriti" (53:5-6), tj. snažne građe, ogromne snage i jakog djelovanja.

"...od Gospodara Arša cijenjenog", tj. koji kod Allaha, dž.š., ima istaknuto mjesto i uživa visok položaj. **"...kome se drugi potčinjavaju, tamo pouzdanog!"**, tj. na nebesima. Njegova se riječ sluša i njemu se pokorava Viši svijet, on nije iz reda običnih, već najodabranijih meleka, brižno odabran za ovu izuzetno važnu ulogu u dostavi Objave.

"...pouzdanog", tj. vjernost je Džibrilova osobina. Ovo je izuzetno krupna stvar da Uzvišeni Gospodar potvrđuje vjernost Svoga izaslanika među melekima, Džibrila, kao što je potvrdio vjernost i Svoga poslanika Muhammeda, s.a.v.s., među ljudima, riječima: **"A drug vaš nije lud"**, tj. Muhammed, s.a.v.s.

"...on ga je na obzorju jasnom vidio", tj. Muhammed, s.a.v.s., vidio je u prirodnom liku meleka Džibrila sa šest stotina krila, onakvog kako ga je Allah, dž.š., stvorio, koji mu od Allaha donosi Objavu. **"...na obzorju jasnom."** To je prvo viđenje, spomenuto u riječima Uzvišenog:

"...na obzorju najvišem, zatim se približio, pa nadnio." (53:7-8) Izgleda da je, a Allah najbolje zna, ovo poglavlje objavljeno prije Israa jer se u njemu spominje samo ovo, prvo viđenje (Džibrila u prirodnom obliku). Drugo je, pak, viđenje spomenuto u riječima Uzvišenog:

"On ga je i drugi put vidio, kod Sidretul-muntehaa, kod kojeg je dženetsko prebivalište" (53:13-15), dakle, spomenuto je u poglavlju En-Nedžm kome je objavljeno poslije poglavlja "El-Isra."

"...i kada je u pitanju Objava, on nije škrt." Po jednom kiraetu (načinu učenja Kur'ana) uči se: / "škrt", a po drugom: / "nepouzdan", a i jedan i drugi su mutevatir (preneseni većim brojem prenosilaca u svakoj generaciji). Ako se ova riječ prouči kao: znači da se Muhammed, s.a.v.s., u dostavi Objave od Allaha ne može optužiti za nepouzdanost, a ako se prouči kao, to znači da on od Kur'ana ljudima ništa nije sakrio, nego ga je u potpunosti vjerno saopćio i prenio svim ljudima.

"...i Kur'an nije prokletog šejtana govor", tj. ovaj Kur'an nije prokletog šejtana govor, jer ga on nije mogao donijeti, niti mu je bilo drago što je objavljen, niti mu je dolikovalo da ga on dostavi. U tom smislu Uzvišeni kaže:

"Kur'an ne donose šejtani, nezamislivo je da to oni čine; oni to nisu kadri, oni nikako ne mogu da ga prislušuju." (26: 210-212)

"...pa kuda onda idete?!", tj. u kom pravcu (gdje) vam ide pamet kad ovaj Kur'an poričete, iako je očito i jasno da je on Istina Koja dolazi od Allaha Uzvišenog? **"Kur'an je samo pouka svjetovima"**, tj. ovaj Kur'an je podsjećanje svim ljudima da se njega sjećaju i iz njega pouku uzimaju.

"...onome od vas koji hoće da je na pravom putu", tj. ko hoće da bude upućen na Pravi put, neka se drži ovog Kur'ana, jer mimo njega nema upute.

"a vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!", tj. pitanje volje nije u vašim rukama, pa da ko hoće da bude na Pravom putu, a ko hoće zaluta, nego je to pitanje volje Uzvišenog Gospodara svjetova.

**Kraj skraćenog komentara
poglavlja Et-Tekvir, "Prestanak
sjaja"**

